

POSTANOWIENIE

21 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 21 czerwca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie ze skargi J. L. o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu
z 30 lipca 2019 r., IV Ca 102/19,
wydanego w sprawie z powództwa R. L. i M. R.
przeciwko J. L.
o zapłatę,

- 1. odrzuca skargę;**
- 2. zasądza od pozwanego J. L. na rzecz powodów R. L. i M. R. solidarnie kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł, tytułem kosztów postępowania ze skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 30 lipca 2019 r. Sąd Okręgowy w Radomiu oddalił apelację pozwanego J. L. od wyroku Sądu Rejonowego w Radomiu z 21 września 2018 r., którym uwzględnione zostało w całości powództwo R. L. i M. R. o zasądzenie solidarnie na ich rzecz kwoty 15 375,38 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu.

Pozwany 13 sierpnia 2021 r. wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem obu tych prawomocnych wyroków. Skarżący domagał się stwierdzenia „niezgodności z prawem w/w orzeczeń jako niezgodnych z następującymi przepisami:

1) wyrok Sądu Rejonowego w Radomiu: art. 379 pkt 5 KPC - poprzez: nie powtórzenie czynności procesowych, które zostały przeprowadzone na rozprawie w dniu 29 marca 2017 r. w sprawie I C 1514/16, pomimo stwierdzenia przez Sąd Okręgowy w Radomiu wyrokiem z dnia 9 stycznia 2018 roku nieważności postępowania prowadzonego pod sygnaturą I C 1514/16 i oparcie rozstrzygnięcia na wyniku nieważnych czynności procesowych: dowód z zeznań świadka oraz powodów, co skutkowało w konsekwencji naruszeniem art. 271 KPC (uniemożliwienie mi zadawania pytań świadkowi oraz powodom) i art. 227 KPC (niewyjaśnienie faktów spornych) i oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa, co skutkowało naruszeniem art. 278 § 1 KPC oraz art. 207 § 6 KPC lub art. 503 § 2 KPC w związku z art. 162 KPC, a w konsekwencji art. 627, 638 i 642 § 1 k.c.

2) wyrok Sądu Okręgowego w Radomiu: art. 386 § 4 KPC i art. 278 § 1 KPC oraz art. 207 § 6 KPC lub art. 503 § 2 KPC w związku z art. 162 KPC i art. 380 KPC.

Pozwany twierdził, że wystąpił ze skargą po upływie terminu określonego w art. 424⁶ § 1 k.p.c., jednak wnosił o jej rozpoznanie, mając na uwadze orzecznictwo Sądu Najwyższego, dotyczące dopuszczalności nieuwzględnienia upływu terminu zawitego ze względu na klauzulę niezgodności z zasadami współżycia społecznego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga pozwanego dotycząca wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu została wniesiona z zachowaniem dwuletniego terminu biegnącego od dnia uprawomocnienia się tego orzeczenia (art. 424⁶ § 1 k.p.c.), zważyć bowiem należy, że bieg tego terminu przez okres ponad miesiąca ulegał zawieszeniu na podstawie art. 15zzs ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374, ze zm.), który obowiązywał od 31 marca 2020 r. do 15 maja 2020 r., lecz znajdował jeszcze zastosowanie do 23 maja 2020 r. na podstawie art. 68 ust. 7 ustawy z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U. z 2020 r. poz. 875 ze zm.). Wskazany art. 15zzs ust. 1 pkt 1 odnosił się do terminów

sądowych i procesowych w tym także terminu przewidzianego w art. 424⁶ § 1 k.p.c. (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 lipca 2021 r., I CNP 25/21, nie publ.). Wyrok ten, od którego skarga pozwanemu przysługiwała, uprawomocnił się 30 lipca 2019 r., a zatem, uwzględniając zawieszenie biegu tego terminu, należało uznać, że wniesienie skargi w dniu 13 sierpnia 2021 r. nastąpiło przed upływem dwóch lat od tego uprawomocnienia.

Od wyroku Sądu Rejonowego w Radomiu z 21 września 2018 r. skarga pozwanemu nie przysługiwała, gdyż pozwany wniósł od niego apelację, a zatem wykorzystał już możliwość wzruszenia tego orzeczenia przy pomocy przysługującego mu środka prawnego, o którym mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c. W tym przypadku kwestia zachowania terminu przewidzianego w art. 424⁶ § 1 k.p.c. miała znaczenie drugorzędne.

Skarga jest ponadto dotknięta nieusuwalnymi brakami w zakresie istotnych elementów konstrukcyjnych określonych w art. 424⁵ § 1 k.p.c. Brak każdego z tych elementów stanowi wystarczającą i samodzielną podstawę odrzucenia skargi jako niedopuszczalnej (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2007 r., V CNP 8/07, nie publ.). Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jako środek procesowy o szczególnym charakterze musi spełniać wszystkie wymagania konstrukcyjne, a uchybienia w zakresie jej niezbędnych elementów nie mogą być usunięte na zasadach przewidzianych dla wymagań formalnych skargi jako pisma procesowego, które wymienia art. 424⁵ § 2 k.p.c.

Pozwany przede wszystkim nie przytoczył podstaw skargi (art. 424⁵ pkt 2 k.p.c., wskazując jedynie przepisy, z którymi zaskarżone wyroki miałyby być niezgodne. W skardze znajduje się wprowadzie punkt III. zatytułowany „uzasadnienie zarzutów skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnych wyroków”, jednakże nie mogło ono zastąpić odrębnego i wyraźnego przedstawienia tych podstaw. Z art. 424⁵ § 1 pkt 2 k.p.c. jednoznacznie wynika, że na skarżącym spoczywa obowiązek przytoczenia zarówno podstaw skargi, jak i ich uzasadnienia. Samo sformułowanie uzasadnienia zarzutów nie spełnia tego warunku. Ustawodawca, stawiając skardze jako nadzwyczajnemu środkowi

zaskarżenia wysokie wymagania, przewidział w art. 87¹ § 1 k.p.c. konieczność zachowania przymusu adwokacko-radcowskiego, który miał zagwarantować stronie skarżącej możliwość ich wypełnienia. Nie ma zatem powodów, aby odstępować od przyjętych reguł konstruowania skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku i doszukiwać się w drodze interpretacji bądź podobnych zabiegów elementów skargi, które w istocie w niej nie występują. Gdyby jednak nawet ostatecznie przyjąć, że w odniesieniu do wyroku Sądu odwoławczego skarżący sformułował we wskazanym punkcie III podstawy skargi, to należałoby z kolei uznać, że z uwagi na ich lakoniczne ujęcie i brak dalszego rozwinięcia skarga nie zawiera ich uzasadnienia.

Skarga pozwanego nie spełnia ponadto wymagania określonego w pierwszej części art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. Jego wypełnienie polega na przedstawieniu w skardze wyodrębnionej jurydycznie argumentacji dowodzącej w sposób wyczerpujący i niebudzący wątpliwości, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych niż wniesiona skarga środków prawnych nie było i nie jest możliwe (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05, OSNC 2006 r., nr 7-8, poz. 140). Skarżący powinien wykazać, że wyczerpał wszystkie możliwości w celu doprowadzenia do uchylecia lub zmiany zaskarżonego orzeczenia, odnosząc się do różnych środków procesowych, które mogłyby tu wchodzić w rachubę. Pozwany ograniczył się zaś do stwierdzenia, że „kasacja nie przysługiwała w tej sprawie” oraz że mimo jego wniosku ani Rzecznik Praw Obywatelskich, ani Prokurator Generalny nie skierował skargi nadzwyczajnej. Skarżący nie powoływał się także na brak możliwości wniesienia skargi o wznowienie postępowania ewentualnie wytoczenia powództwa przeciwegezkuacyjnego.

Należy dodać, że skarżący nie uprawdopodobnił wyrządzenia mu szkody (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.) w zakresie, w jakim odwoływał się do zasądzonych od niego kosztów procesu, które zostały przez niego uiszczone. Zgodnie bowiem z utrwalonym stanowiskiem judykatury koszty te nie stanowią szkody w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c. (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 27 lipca 2006 r., II BP 11/06, OSNP 2007, nr 15-16, poz. 223, z 28 listopada 2006 r., III CNP 46/06, nie publ. i z 15 października 2009 r., IV CNP 52/09, nie publ.)

Wobec niedopuszczalności skargi Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji, na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c. a o kosztach postępowania skargowego na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., art. 424¹² k.p.c., art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego została określona według minimalnych stawek na podstawie § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 5 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (j. t. Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

(E.C.)

[ł.n]